

DILL-AGNES HÄGNA

Vid årsmötet med Västerkälen-Smedåsens vägsamfällighet 2010 framfördes en förfrågan, om det fanns någon som visste något om ursprunget till namnet.

Min farfar Olof Nilsson i Västerkälen levde åren 1870 -1954. 1952, när jag var ungefär 10 år berättade han följande för mig.

Den nya ladugården på gården invigdes 1880. De första som anställdes som djurskötare hette Dill i efternamn. Kvinnan Agnes hade huvudansvaret för mjölkningen medan maken (namnet är ej nertecknat) blandade sitt jobb på gården med att vara rallare på den järnväg som byggdes upp i trakten på den tiden. Agnes födde sitt första barn 1880 och ytterligare ett 1881. Sommaren 1882 inträffade en fruktansvärd olycka då det var invigning av den nya järnvägen under midsommarhelgen. Det festades om ordentligt och ute på Nälidsjön hade sex rallare satt sig i en roddbåt, för att delta i festen på andra sidan. Denna roddtur slutade så olyckligt att roddbåten välte och fem personer drucknade. Det sägs från räddningsarbetet att kropparna fördes in till en närliggande hölada. På morgonen när andra medhjälpare hade anlämt, hade en av rallarna vänt på sig och stött ut vatten, men låg ändå död. Man kan därför dra slutsatsen, att man inte hade lärt sig att man åtminstone borde ha tömt kropparna på vatten. En av de omkomna var Agnes man. Eftersom hon var gravid med tredje barnet, kan man förstå att hennes och barnens liv var i en mycket svår situation.

Min farfar fortsatte så att berätta. Han mindes olyckan mycket väl och att Agnes fortsatte att jobba på gården och skötte om barnen. Det tredje barnet föddes i ladugården där familjen bodde i ett rum för att få både värme och mat. Min farfars far Nils Nilsson var mycket bekymrad över barnens situation. Han erbjöd Agnes att bygga upp ett hus och en ladugård samt att hon också fick en ko, en dräktig kviga och en kalv med sig till den nya ladugården. Hon fick också ett löfte att en tjur skulle tillhandahållas när kon visade brunst. Detta kan man kalla dåtidens socialvård. Min farfars berättelse slutar med att Agnes levde där under åren 1883-1899. Något om barnens liv och framtid gjordes inga noteringar.

Det enda jag själv minns från Dill Agnes Hägna, är att jag minns de både husen mycket väl. Bostadshuset revs i mitten på 50-talet och virket användes till ved. Ladugårdens yttre står fortfarande kvar. Taket rasade under den hårda snövintern 2006.

Med hälsning Anders Nilsson, nertecknade minnen cirka 60 år senare.